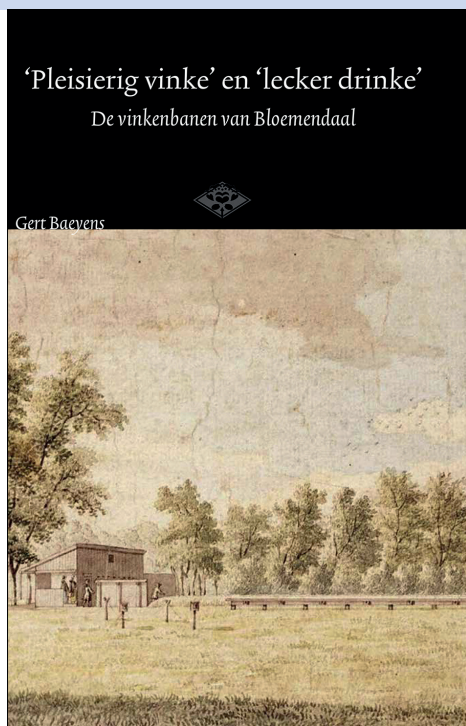

‘Pleisierig vinke’ en ‘lecker drinke’

Nieuw boek over vinkenbanen in Bloemendaal

Vinkenbanen worden tegenwoordig gebruikt om vogels te vangen en ringen. Maar iets meer dan honderd jaar geleden werden er nog Vinken gevangen voor consumptie. Op grote schaal en in groten getale. En dat is voor de vogelliefhebber toch wel even schrikken.

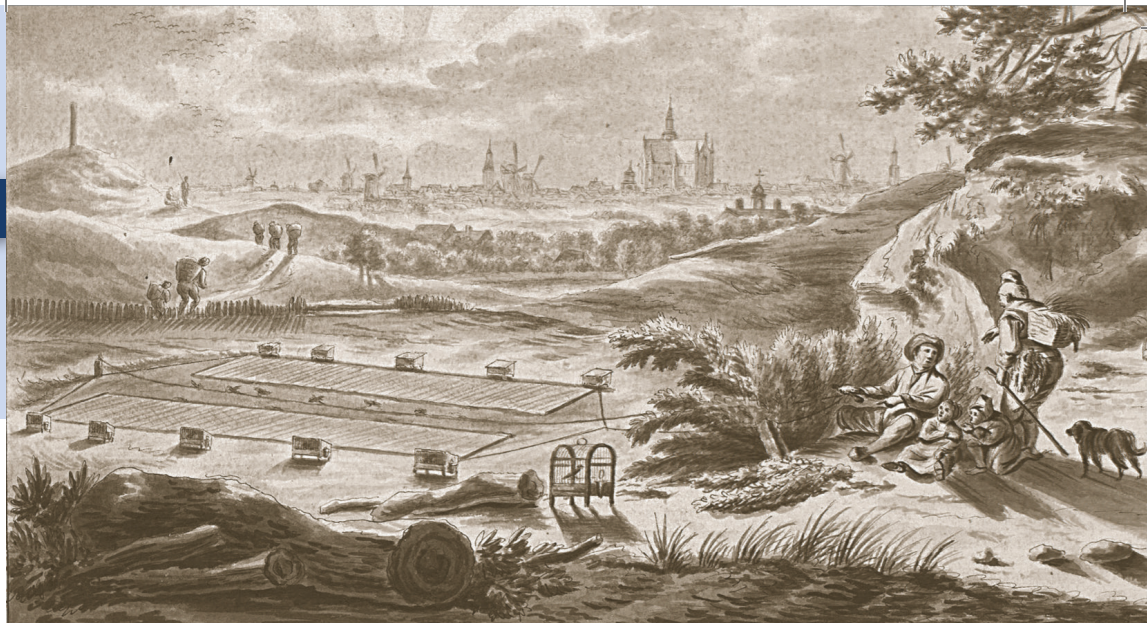
Cover online vinkenbaan

Stichting Ons Bloemendaal heeft onlangs een boek uitgegeven waarin de geschiedenis van de vinkenbanen in Bloemendaal is beschreven. Voor wie geïnteresseerd is in lokale geschiedschrijving en daarbij meer wil weten over de manier waarop de afgelopen eeuwen overtrekkende vogels zijn gevangen is het een lezenswaardig boek. Mooi vormgegeven met veel foto's, illus-

traties en kaartmateriaal. Het boek is geschreven door Gert Baeyens met medewerking van Wim Post, Joop Mourik, Martin Bunnik en Hans Vader (bij de meesten van ons bekend als vooraanstaand lid van onze eigen vereniging). Ze brachten kennis samen op het gebied van lokale geschiedenis, kennis van vogels en ringstations, historisch en archeologisch onderzoek en kennis van digitale kaarttechnieken.

Langs de binnenduinen en strandvlaktes van Bloemendaal trokken in de 18e en 19e eeuw jaarlijks honderdduizenden vinkachtigen over. En het was voor de welgestelde Bloemendalers een favoriet tijdverdrijf om daar zoveel mogelijk exemplaren van te vangen en consumeren. Bloemendaal kent een rijke historie en veel historische elementen zijn bewaard gebleven. Maar het aantal vinkenbanen dat in bedrijf is geweest is talrijker dan wie dan ook wist. Van een groot deel zijn de restanten nog in het veld terug te vinden.

De bloei van de vinkeriej in Bloemendaal is te verklaren door de combinatie van het landschap en geld. De rijke grootgrondbezitters konden huisjes en banen onderhouden en vinkers betalen, waardoor ze altijd verzekerd waren van de lekkernijen die de gebraden Vinken opleverden.

Vinkenbaan bij Haarlem

In een jarenlange zoektocht hebben de genoemde onderzoekers 54 vinkenbanen, die sinds het einde van de 18^e eeuw in Bloemendaal bestaan hebben, in kaart gebracht. Daarbij hebben ze gebruik gemaakt van meerder bronnen op internet, gepubliceerde bronnen, digitale combinaties van nieuw met oud kaartenmateriaal en oude vinkersdagboeken. Maar ook lokale kennis en onderzoek in het veld leverde nuttige informatie voor het herkennen van vergeten vinkenbanen. In het boek worden alle vinkenbanen uitgebreid beschreven, met anekdotes over de vinkers-

bazen, knechten en de welgestelde landeigenaren. Aangevuld met recepten voor het smakelijk klaarmaken van de gevangen vogeltjes.

Het boek bevat ook een boeiende beschrijving van de methodiek, techniek en terminologie van het vinken. Met slagnetten, open netten, druipnetten en lokvogels. Op deze manier werden er aantallen gevangen van 6000 vogels per baan per jaar. Niet alleen Vinken trouwens, maar ook andere vogels zoals Kepen, Sijzen, Groenlingen en gorzen.

Na 1850 nam het aantal gevangen vogels af. Daar zijn verschillende mogelijke oorzaken voor, maar de schrijvers vinden de landschappelijke ontwikkeling van verbossing het meest waarschijnlijk. Hun onderzoek toont geen relatie aan met het grote aantal vinkachtigen dat jaar in jaar uit gevangen werd.

Vanaf 1912 werd de ouderwetse vinkenvangst verboden. De twee vinkenbanen in onze duinen zijn nu in gebruik

Oud vinkershuis jachtduin

Mannetje [Vink](#)

als vogelringstation. De techniek is hetzelfde, maar het doel van de vangst gelukkig heel anders.

Geïnteresseerd in het boek “Pleisierig vinke’ en ‘lecker drinke’“ van Gert Baeyens? Het boek kost 19,95 euro en is te

koop bij een aantal boekhandelaren in de regio en te bestellen bij de Stichting Ons Bloemendaal op onsbloemendaal@live.nl (Donateurs van de Stichting betalen slechts 17,50).

■ *Jolanda van der Marel*

